

1

Het Examen Lezen programma I

Tip 1 Informatie over het gebruik van de computer bij het Staatsexamen Lezen

<https://www.hetcvte.nl/item/examenonderdelen>

Tip 2 Link naar voorlichtingsfilm over de afname van het examen
(De informatie over het leesexamen start in het filmpje na 1.24 minuten)

https://www.hetcvte.nl/item/voorlichtingsfilm_staatsexamens

2

Manieren van lezen

Enkele veelgebruikte signaalwoorden en - formuleringen

Signaalwoorden of signaalformuleringen	Betekenis
ten eerste, en, eveneens, zowel ... als, daarbij, vervolgens, bovendien, verder, ook, een andere, daarnaast, ten slotte, tot slot	opsomming
zoals, bijvoorbeeld, zo, een voorbeeld, dat blijkt uit, dat komt voor bij, ter illustratie, onder andere, neem nou, u kent het wel, ter verduidelijking	toelichting/voorbeeld
eerst, vervolgens, dan, daarna, later, voorafgaand, toen, terwijl, voordat, nadat, zodra, vroeger	volgorde in tijd
door, waardoor, daardoor, doordat, zodat, te danken aan, te wijten aan, als gevolg van, dientengevolge, had als gevolg, wegens	oorzaak/gevolg
om ... te, door te, door middel van, met behulp van, opdat, daarmee, daartoe, teneinde, met als doel, daarvoor	doel/middel
als, indien, mits, wanneer, tenzij, in het geval...	voorwaarde
want, omdat, dat blijkt uit, hierom, derhalve, aangezien, vanwege, wegens, namelijk, immers, daarom	reden/verklaring
enerzijds/anderzijds, niettemin, toch, echter, maar, daarentegen, toch, integendeel, in plaats van, in tegenstelling tot	tegenstelling
net als, zoals, evenals, hetzelfde als, in vergelijking met, vergeleken met	vergelijking
dus, kortom, concluderend, samenvattend, hieruit volgt, uiteindelijk, hieruit kunnen we afleiden, samengevat, alles bij elkaar, met andere woorden, al met al, daarom, dat houdt in, alles overziend, alles afwegend, slotsom	samenvatting of conclusie

5

Zoekend en intensief lezen

Veel gebruikte spreekwoorden en uitdrukkingen in het Nederlands

Deze lijst is een selectie van de lijst met uitdrukkingen en spreekwoorden van de website van Onze Taal. Als je ergens op klikt, kun je zien wat de betekenis is.

A

- 1 Nieuwsgierig Aagje / aagje
- 2 In de aap gelogeed zijn
- 3 Nu komt de aap uit de mouw
- 4 Ergens (geen) acht op slaan
- 5 Afgezaagd zijn

B

- 6 Baat / baadt het niet, dan schaadt het niet
- 7 Aan de bak komen
- 8 Geld over de balk gooien
- 9 Bekaf zijn
- 10 Blauwe maandag
- 11 Buiten westen raken

D

- 12 Iemand de das omdoen
- 13 Die / wie het eerst komt, het eerst maalt
- 14 Het is doorgestoken kaart
- 15 Voor de draad ermee!
- 16 (Nog niet) droog achter de oren

E

- 17 Eieren voor zijn geld kiezen
- 18 Op z'n elfendertigst

F

- 19 Iemand op zijn falie geven
- 20 Op de fles gaan
- 21 Een fluitje van een cent
- 22 Met de Franse slag

- G**
- 23 Met de gebakken peren zitten
 - 24 Van gedachte / gedachten wisselen
 - 25 Zo gek als een deur
 - 26 Dat is je geraden
 - 27 Goedkoop is duurkoop
- H**
- 28 Hou je haaks
 - 29 Niet in de haak zijn
 - 30 Hamvraag
 - 31 De handdoek in de ring gooien
 - 32 Je handjes (mogen) dichtknijpen
 - 33 Hart onder de riem / riem onder het hart steken
- I**
- 34 Je moet het ijzer smeden als het heet is
 - 35 Je ergens met een jantje-van-leiden van afmaken
 - 36 Joost mag het weten
- K**
- 37 Aan de kaak stellen
 - 38 Als het kalf verdrongen is, dempt men de put
 - 39 Alles over één kam scheren
 - 40 Een kat in de zak kopen
 - 41 Iets onder de knie krijgen
 - 42 De knoop doorhakken
 - 43 Iets op de kop tikken
 - 44 Wie een kuil graaft voor een ander ...
- L**
- 45 De laatste loodjes wegen het zwaarst
 - 46 De lakens uitdelen
 - 47 Het leeuwendeel
 - 48 Leven in de brouwerij brengen
 - 49 In lichtelaaie / lichterlaaie
 - 50 Iemand links laten liggen
 - 51 Een kort lontje hebbenn
- M**
- 52 Door de mand vallen
 - 53 Moederziel alleen
 - 54 Iemand iets op de mouw spelden
 - 55 Ergens een mouw aan passen
 - 56 De mussen vallen van het dak (van de hitte)
- N**
- 57 Mijn naam is haas
 - 58 Niet voor één gat te vangen zijn
 - 59 Op het nippertje
 - 60 In je nopjes zijn

- O**
- 61 Olie op de golven gieten
 - 62 Als een olifant in de porseleinkast
 - 63 Een ongelikte beer
 - 64 Oude koeien uit de sloot halen
 - 65 Op rozen zitten
- P**
- 66 Een gegeven paard niet in de bek kijken
 - 67 Onder de pannen zijn
 - 68 Parels voor de zwijnen
 - 69 Ergens met de pet naar gooien
 - 70 De pijp uit gaan
 - 71 De plank misslaan
 - 72 Polshoogte / poolshoogte nemen
 - 73 De puntjes op de i
- R**
- 74 Niet voor rede / reden vatbaar
 - 75 Een rib uit mijn lijf
 - 76 Roet in het eten gooien
 - 77 Geen rooie cent
 - 78 Een oude rot in het vak
- S**
- 79 Over zijn eigen schaduw heen springen
 - 80 Zijn schepen achter zich verbranden
 - 81 Slag om de arm
 - 82 Te hard van stapel lopen
 - 83 Steen en been klagen
 - 84 Op stel en sprong
 - 85 De beste stuurlied staan aan wal
- T**
- 86 Iemand aan de tand voelen
 - 87 Dat slaat als een tang op een varken
 - 88 Te pas en te onpas
 - 89 Iemand om de tuin leiden
- U**
- 90 Wat een uilskuiken!
 - 91 Een uiltje knappen
 - 92 Het uur U
- V**
- 93 Op de valreep
 - 94 Vaste prik
 - 95 Vechten tegen de bierkaai
 - 96 Verstek laten gaan
 - 97 Veel voeten in de aarde hebben
 - 98 Voor het voetlicht / over het voetlicht

W

- 99** Zoals de waard is, vertrouwt hij zijn gasten
- 100** Wars van iets zijn
- 101** In de war zijn
- 102** De wind eronder hebben
- 103** Een wit voetje halen
- 104** Door de wol geveerd

Z

- 105** Zachte heelmeesters maken stinkende wonden
- 106** Om zeep brengen
- 107** In de zevende hemel zijn
- 108** Zoeken naar een speld in een hooiberg
- 109** Zwaar op de hand zijn
- 110** Op zwart zaad zitten

6

Woordenschat

Tip 1 (6.1) Woordfrequentielijsten

Links naar documenten

1 tot 2000 woorden

http://www.dikverhaar.nl/wp-content/uploads/Basiswoordenlijst_2000_frequente_meest_woorden.pdf

2 Van 2000-5000 woorden

http://www.dikverhaar.nl/wp-content/uploads/Frequente_woorden_2000%E2%80%9935000.pdf

Tip 2 (6.2) Lijst met valse vrienden

Link naar website

https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_valse_vrienden

Tip 3 (6.2) lijst met formele woorden

Link naar document

Hieronder staat een lijst met formele woorden (met hun betekenis), die vaak gebruikt worden in teksten van de overheid of andere officiële instanties.

- een vraag **aangaande** een vraag over
- we zullen **aanstands** vertrekken we vertrekken bijna
- ouders **alsmede** hun kinderen ouders en hun kinderen
- **behoudens** enkele wijzigingen op enkele wijzigingen na
- **blijkens** de uitleg zoals blijkt uit de uitleg
- **bijkans** uitgehongerd zo goed als uitgehongerd
- ik moet u **derhalve** bekeuren ik moet u daarom bekeuren
- **dienaangaande** wat dat betreft
- **doch** echter / maar

• u dient te wachten	u moet wachten / even wachten alstublieft
• ergo	dus
• de bel functioneert niet	de bel doet het niet / is stuk
• hetwelk mij verteld is	wat mij verteld is
• wat weet u hieromtrent	wat weet u over deze zaak
• het is ietwat onduidelijk	het is een beetje onduidelijk
• het hele gezin is ziek, vader inclus	inclusief vader
• inzake	over, m.b.t.
• meestentijds	meestal
• middels	door middel van
• nimmer	nooit
• ofschoon	hoewel
• je krijgt dit om niet toegestuurd	je krijgt dit gratis toegestuurd
• onderwijl	inmiddels
• u bent reeds ingeschreven	u bent al ingeschreven
• somtijds	soms
• het is te doen gebruikelijk	het is gebruikelijk
• telkenmale	telkens, steeds
• ten enenmale onmogelijk	volstrekt, geheel en al onmogelijk
• ten tweeden male	voor de tweede keer
• wij zijn ter plaatse (gegaan)	wij zijn er(heen gegaan)
• terugkoppeling	antwoord, bevestiging
• veelal	vaak
• we zullen veilig krijgen	we krijgen toestemming om te vertrekken (NS-jargon*)
• wederom is er een jaar voorbij	er is weer een jaar voorbij
• de taxi welke vertrekt	de taxi die vertrekt
• ik ben werkzaam bij	ik werk bij
• ik ben woonachtig in	ik woon in
• zulks doen zij nooit	zoiets doen zij nooit

Bron: website beterspellen.nl

Tip 4 (6.3) Lijst met woordenboeken

Link naar document

Hieronder staat een lijst met formele woorden (met hun betekenis), die vaak gebruikt worden in teksten van de overheid of andere officiële instanties.

- *Van Dale Pocketwoordenboek Nederlands als tweede taal(NT2):*
15.000 woordbetekenissen
Dit woordenboek is speciaal bedoeld voor mensen die het Nederlands aan het leren zijn. Je vindt in dit woordenboek de 15.000 meest gebruikte woorden en uitdrukkingen in het Nederlands. Het woordenboek is makkelijk in het gebruik en bij de omschrijvingen van de woorden staan soms ook plaatjes en voorbeeldzinnen.
ISBN 978 94 607 7062 3
- *Van Dale Basiswoordenboek Nederlands:*
30.000 woordbetekenissen
Dit woordenboek is bedoeld voor Nederlandse scholieren in de twee hoogste klassen van het basisonderwijs en de eerste jaren van het voortgezet onderwijs, maar het is ook heel geschikt voor mensen die het Nederlands aan het leren zijn. Het is makkelijk in het gebruik en er staan veel voorbeeldzinnen in.
ISBN 978 90 664 8868 7
- *Van Dale Pocketwoordenboek Nederlands:*
125.000 woordbetekenissen
Dit is een handig compact woordenboek, waar de lidwoorden (de of het) vóór het trefwoord staan. Het is in de eerste plaats bedoeld voor Nederlandse scholieren, maar het is ook geschikt voor mensen die het Nederlands aan het leren zijn, want er staan heel veel voorbeeldzinnen in en ook wordt er veel uitgelegd over de grammatica.
ISBN 978 94 607 7054 8
- *Prisma Pocketwoordenboek Nederlands:*
53.000 woordbetekenissen
Dit woordenboek is ook compact en handig in het gebruik, door een overzichtelijk gebruik van kleuren, waardoor je snel een trefwoord kunt vinden. Er staan meer dan 14.000 voorbeeldzinnen in en ook wordt er informatie over de grammatica gegeven.
ISBN 978 90 491 0063 6
- *Prisma Handwoordenboek Nederlands:*
90.000 woordbetekenissen
Dit is een woordenboek dat bedoeld is voor studenten of mensen die voor hun beroep veel met de Nederlandse taal bezig zijn. Voor het Examen Lezen 1 heb je dit woordenboek niet echt nodig, maar als je verder wilt komen met het Nederlands is dit wel een heel nuttig woordenboek. Je vindt in dit woordenboek 40.000 uitdrukkingen en voorbeeldzinnen.
ISBN 978 90 274 9087 2